

123. *How the Nitinats Get the Thunderbird and Lightning Snake*
(Captain Bill via Sapir)¹

Mo:lshitolitowe'in qwiyi:ch mo:lshitl top'al, lo:hshi?atl
top'al wik'i:tshitl nissm'a ?ahko:. N'opqiml wihchi
nochi:?i ?okla: Ka:ka:piya² ?o?i:?a?atl Xitlxitl'i?i
Xitlxi:tl'alatl. ?Ona:k ha:kwa:tl ?okla:?ak Chi:?ilim.³ Qi:
mo:lok mo:chi:l mo:lok ?oyi:2atl ch'apats ?i:h?i: ch'apats.
Ha:y'awi?atl hawi:?atl mo:lok. Qi:?atl ?okwi cha:ni
Ka:ka:piya. Litsit.shi?atl ha:kwa:tl?i Chi:?ilim wik'i:thok
chakop. Hi:lsaqh?atl nochi:?i ?o:h⁴satl kamat'ap
yoqotsoy?itq t'an'a ?oyo'al?atl kamatsap ?ani ?o:tsok
Ya?i:ch'a. Nay'aqnakshi?atl me?itlqatsok, ?i:wachitlok,
wik'atl ?e:?:e?isha walshitl. Me?itlqats t'an'e?i
2imtnakshi?atl t'an'e?i ?okla:no?atl Ha:wilxim, ?oh?atl
2imtayi n'ow'i:qso Ya?i:?. Walshi?atl⁴ ?i:wachitl
ha:w'ilatl?i yosha:ts'otl ?o:no:tl ?ani kwisto:pqa.
Walshi?atl ?otschi?atl ma?asok?i hita:?atatl histaqshi?atl
nochi:?i Ka:ka:piya.

Ha:w'ilatlshi?atl Ha:wilxim ?o?o?ihshi?atl ma:?ak
?o?o:ta⁵hshi?atl ?o?o?ihshi?atl toyi:s ma:?ak.⁵ Wi:na:po:l
ma:?ak ?o:tsiy'ok toshowisok'i hiyist'i:h?itq ?o:y'ipshi:l
soch'a ts'awa:k n'a:s, qi: qwa: ?o:mi:k. ?Ane:?:is ma?as
hilh?i:tg n'a:chsa ?oyi wi:napo?atlqo: ma:?ak?i hina:chi?atl.
T'an'anakshi?atl Xitlxitl'i?i:⁶ ha:kwa:tl'atlok ?okla:?atlok
Chi:?ilimtla. Tla:?:o:tl t'an'anakshitl ha:w'ilatl'tlok,
?atli:chi?atlok t'an'a ts'awa:k ha:kwa:tl ts'awa:k
ha:w'ilatl. Qo?i:chi?atl ha:w'ilatl?i Tla:tla:qoksapshi:l⁷
?okla:?atl. ?I:qhokw'atl n'ow'i:qso?i ?ani ?ona:k nochi:?i
qwiyi?itq mo:lshiyl, ?ani ?oh?atlok nochi:?i Ka:ka:piya.
Kamatsap'atl ha:w'ilatl?i wa:?at?itq ?oh?at n'ow'i:qsak?i.
Wik'atl ?i:qhok n'ow'i:qsak?i ?ani ?otsachitl?a:qtl nochi:?i
?oh?a:tl Tla:tla:qoksapshi:l, ya:tsshi?atl Tla:tla:qoksapshi:l
?otsachitl nochi:?i ts'awa:k n'a:s ?oya:tl to:pshitl

hinasi?atl. Hi:ya:ʔatl mo:chi:latl hilp'iqā nochi:ʔi.
 M'itlshi?atl ʔathi: weʔichoʔatl ha:w'ilatlʔi. N'a:sshi?atl
 ʔoyoʔalʔatl ʔani ya:ʔyaʔa ma:ma:ti ʔi:h ʔohʔatl
 T'i:tsk'inch'a mat'a:ʔatl ʔoyitskwi mat'o:tl ʔathi.
 Mitle:ʔitq. Tlawi:chiʔatl ha:m'i:chiʔatl qwe:ʔi:tq
 qwa:ʔatʔitq t'ohts'iti, ʔah qwe:ʔe:ʔiny'apsatl walshiʔatl
 ʔoma:k'atl qahshitlqo: mat.shiʔi:kqo: ʔani ʔi:hqa: !
 Walshiʔatl hitaht'asʔatl ha:w'ilatlʔi, ʔotsachiʔatl
 maʔasokʔi.

ʔIts'a:t.shiʔatl lo:chim'o:pokʔi Tla:tla:qokshi:l
 ʔo:ʔi:ʔilʔatl hi:lts'aqil maht'i:ʔakʔi ch'itaqsoʔilim.⁸
 Qits.shiʔatl ʔokwiʔalʔap ʔitsaqsoʔilim yaqoʔalʔitq ma:ma:tiʔi
 T'i:tsk'inʔi ʔatlakwalchiyil hi:l ts'awi:l ha:kwa:tlʔi.⁹ ʔAh
 ʔoyoʔalʔatl ha:kwa:tlʔi ʔani ya:yilqa ʔohʔatl Hiʔitl'i:kch'a
 ts'ahw'i:l. Ch'ihshiʔatl'at ʔits'a:tʔi ʔoyoʔalʔatl Hiʔitl'i:k
 hi:lʔi:tq ha:kwa:tlʔi ts'ahw'i:l.

ʔO:y'ichi:lshiʔatl ʔohʔatl n'ow'i:qsoʔi Xitlxitl'iʔi:.
 ʔO:y'ip'atl ʔimfi: Wa:lt'i:lamaʔoq,¹⁰ ʔokwi:lshiʔatl
 Hiʔitl'i:k ʔokwi:lshiʔatl qitsyo: qwe:ʔi:tq ʔokwiʔalʔap
 loʔak, ʔokwi:lshiʔatltla: qwa:ʔatʔitq t'ohts'iti
 ʔokwi:lshiʔatl hinkits'im qwa:ʔakqas hinki:tsim ʔah
 ʔo:t'i:ʔilatlma.¹¹ Qitsshiʔatl Xitlxitl'iʔi: ʔohʔatl
 Tla:tla:qoksapshi:l t'an'eʔi ʔokwi:lshiʔatl ʔahko:
 n'ow'i:qsakʔi ʔamasholʔatʔi ʔokwi:lʔatl T'i:tsk'in.
 ʔOkwi:lshiʔatl y'o:qwa: maht'i:, ʔokwi:lshiʔatl hi:ltsi:ʔasʔi
 qitsyo:ʔi qwayoʔalʔitq ha:kwa:tlʔi ʔits'a:tʔi machi:l
 histoʔal topa:ti:lshiʔatl. Tlo:kwa:ni:chiʔatl Xitlxitl'iʔi,
 ʔohʔapʔatl Tla:tla:qoksapshi:l ʔo:n'ak'atl Hiʔitl'i:k
 ʔi:qhokw'atl qwayoʔalqa ha:kwa:tlʔi, ʔohʔatl n'ow'i:qsoʔi
 ʔi:qhok. ʔAni wats.sti:yilʔatqa ʔo:mitaqatl ʔi:qhok
 n'ow'i:qsoʔi, ʔimtna:kshiʔatl ʔokla:noʔatl Wa:lti:lamaʔoq.